

Koningin Wilhelminalaan 5 | 3527 LA Utrecht
Postbus 2758 | 3500 GT Utrecht

T 030 - 233 2337 | info@divosa.nl
NL75 INGB 0000194416 | KvK 40532318

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste commissie SZW
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

e-mail: cie.szw@tweedekamer.nl

Onze referentie: 210805
Uw referentie:
Datum: 1 november 2021
Onderwerp: Herstel bestaanszekerheid in Nederland
Van: Erik Dannenberg | tel 030 – 233 2337 | secretariaat@divosa.nl

Geachte leden van de commissie SZW,

Op 11 november spreekt u met demissionair staatssecretaris Wiersma over het armoede- en schuldenbeleid. Een half miljoen Nederlanders¹ strijdt continu om het hoofd financieel boven water te houden. Niet alleen als energieprijzen stijgen, of als zij kinderen hebben die op zwemles willen, of alleen als er corona uitbreekt, maar continu. Veel van deze mensen werken. Vaak in branches die wij in de eerste corona-lockdown essentiële beroepen noemden. Maar zelfs dan is niet gegarandeerd dat je rondkomt aan het eind van de maand.

Deze mensen zijn inwoners van onze gemeenten. Inwoners voor wie het lang niet altijd vanzelfsprekend is om aan te kloppen bij ons gemeentehuis. Gemeenten werken hard aan het bereiken van deze inwoners en vooral bij kinderen behalen we resultaten. Maar we kunnen dit niet alleen. Als gemeenten kunnen wij de gevolgen van armoede verzachten, maar de taak van bestaanszekerheid garanderen en zorgen dat werken loont, ligt bij de rijksoverheid. Als VNG en Divosa vragen wij daarom uw speciale aandacht voor een aantal punten.

Herstel van bestaanszekerheid is nu prioriteit

Bestaanszekerheid is een grondrecht en geen beleidskeuze. In onze propositie '[De winst van het sociaal domein](#)', is de focus op het herstellen van bestaanszekerheid een belangrijk onderdeel. Het gaat dan om de zekerheid van voldoende en voorspelbaar inkomen en de zekerheid van werk en mee kunnen doen in de samenleving. Met een dak boven je hoofd, betaalbare zorg en in een veilige omgeving. Dit is onlosmakelijk met elkaar verbonden en vraagt consequente aandacht voor een integrale blik en aanpak. Binnen gemeenten, maar ook vanuit het rijk. Nog te vaak wordt er verkokerd vanuit wetten in plaats van opgaven gedacht en geacteerd. Uw agenda voor de commissievergadering armoede- en schuldenbeleid laat al zien hoeveel onderwerpen er binnen dit thema aan de orde zijn. Onderwerpen die nauw samenhangen met thema's in andere commissies en onderwerpen die in onze dagelijkse praktijk veelal dezelfde inwoners raken. Zo weten we bijvoorbeeld dat financiële stress in gezinnen tot een grotere vraag bij jeugdzorg leidt.

---

¹ CBS cijfers 2019

Het risico van versnippering is dat achterliggende oorzaken niet worden aangepakt, maar dat we verzanden in symptoombestrijding. Wij roepen u daarom op de samenhang tussen de opgaven te bewaken. Als gemeenten werken wij hier iedere dag aan, maar voor samenhang die de huidige grenzen en blokkades opheft tussen vraagstukken, domeinen en financiers hebben wij u hard nodig.

Voldoende en voorspelbaar inkomen

Zekerheid van het bestaan vraagt om een aantal randvoorwaarden. Het hebben van voldoende inkomen is er daar één van. Voor de meest kwetsbare inwoners van Nederland regelen we voldoende inkomen voor een groot deel via ons toeslagenstelsel. Al heel lang zien gemeenten dat het toeslagensysteem niet voldoet. Het brengt huishoudens meer in de problemen dan dat het hen ondersteunt in hun bestaanszekerheid. Meer hierover leest u in ons [position paper](#) naar aanleiding van het IBO [rapport](#) 'Bouwen aan een beter belastingstelsel'.

Wij roepen op tot een voorspelbaar systeem van inkomensondersteuning, gekenmerkt door duidelijkheid en eenvoud. Werk daarnaast aan structureel herstel van bestaanszekerheid door een fundamentele herziening van de Participatiewet en het verhogen van het sociaal minimum in plaats van het plakken van pleisters op actuele ontwikkelingen (zoals energie- of menstruatiearmoede).

De toekomst van werk

De oplossing voor bestaanszekerheid zit niet alleen in het anders inrichten van het stelsel voor inkomen. Ook de arbeidsmarkt in Nederland is voor veel werkenden te onzeker en te flexibel. De SER noemt hen in zijn [rapport](#) 'werkende armen', maar onderschat niet de groep ondernemers voor wie bij arbeidsongeschiktheid en pensioen financiële problemen ontstaan. Sinds de presentatie van het [rapport](#) van de commissie Borstlap over de toekomst van werk zijn inmiddels twee jaar verstreken. Wij vragen u erop aan te dringen dat het kabinet de aanbevelingen van deze rapporten opneemt in zijn beleid.

Tot besluit

Gemeenten spannen zich maximaal in om, samen met hun partners, armoede te bestrijden en schuldhelpverlening aan inwoners te verbeteren. Het is van belang dat de menselijke maat centraal staat. Wij zetten stappen in preventie, vroegsignalering en bereik. Maar willen we onze ambitie waarmaken dan is, in het belang van onze inwoners, betere samenwerking tussen gemeenten, rijk en samenleving noodzakelijk.

Namens Divosa

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'E. Dannenberg'.

De heer E. Dannenberg
Voorzitter

Namens VNG

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'L.K. Geluk'.

de heer L.K. Geluk
Algemeen directeur